

**Міністерство освіти і науки України
Бердянський державний педагогічний університет Інститут педагогіки
Академії педагогічних наук України
Херсонський державний університет Прикарпатський національний
університет імені Василя Стефаника
Чернігівський державний педагогічний університет імені Т.Г. Шевченка
Полтавський національний педагогічний університет
імені В.Г. Короленка
Комунальний заклад вищої освіти
«Дніпровський педагогічний коледж»
Дніпропетровської обласної ради»**

**ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ
ПЕДАГОГІВ У КОНТЕКСТІ
СТАНДАРТИЗАЦІЇ
ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ**

МАТЕРІАЛИ

III Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції

18 вересня 2019 року

Бердянськ – 2019

ЗМІСТ

Секція 1

НОВА УКРАЇНСЬКА ШКОЛА: РЕАЛІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

<i>Коваль Людмила.</i> РЕТРОСПЕКТИВНИЙ АНАЛІЗ ТЕОРЕТИЧНИХ ЗАСАД УРОКУ ЯК ОСНОВНОЇ ОРГАНІЗАЦІЙНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ.....	7
<i>Білоконна Ніна, Лисевич Олександра.</i> ІНТЕГРАЦІЇ НАВЧАННЯ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ОСОБИСТОСТІ УЧНЯ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ.....	14
<i>Гнатюк Ольга.</i> ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ ПРИЙОМІВ STEM-ТЕХНОЛОГІЇ ПІД ЧАС ВИКЛАДАННЯ ІНТЕГРОВАНОГО КУРСУ «Я ДОСЛІДЖУЮ СВІТ» У ПОЧАТКОВИХ КЛАСАХ.....	18
<i>Голова Наталія.</i> ОСОБЛИВОСТІ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ В ДОМАШНІХ УМОВАХ.....	21
<i>Гончарук Віталій.</i> НОВА УКРАЇНСЬКА ШКОЛА: СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ.....	25
<i>Коваль Вікторія.</i> СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО ЕКОЛОГІЧНОГО ВИХОВАННЯ В НОВІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ШКОЛІ.....	31
<i>Коробова Ольга.</i> ВПРАВА «ЖИВЕ РЕЧЕННЯ» ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ГРАМАТИЧНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ.....	36
<i>Лебідь Ольга.</i> УПРАВЛІННЯ НОВОЮ УКРАЇНСЬКОЮ ШКОЛОЮ: ФАНДРАЙЗИНГОВИЙ ПІДХІД.....	40
<i>Полонська Тамара.</i> ПІДГОТОВКА СУЧАСНОГО ВЧИТЕЛЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ У КОНТЕКСТІ ІДЕЙ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ.....	45
<i>Попова Лариса, Попова Ольга.</i> ЗАСТОСУВАННЯ КВЕСТ-ТЕХНОЛОГІЇ ЯК ЗАСІБ АКТИВІЗАЦІЇ ПІЗНАВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ.....	51

Редько Валерій. ЛІНГВОДИДАКТИЧНІ ЗАСАДИ КОМПЕТЕНТІСНО ОРІЄНТОВАНОГО НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ.....	56
Скриннік Наталія. ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ У МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ НА УРОКАХ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ.....	61
Удовиченко Ганна. ЄВРОПЕЙСЬКЕ МОВНЕ ПОРТФОЛІО В НАВЧАННІ ІНШОМОВНОЇ ГАЛУЗІ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ.....	65
Франчук Тетяна. ОСВІТНІЙ ПРОСТІР РЕГІОНУ ЯК ЧИННИК ЕФЕКТИВНОСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОЕКТУ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ.....	69
Цвітна Любов. ПРИНЦИП НАСТУПНОСТІ ЯК ВАЖЛИВА УМОВА ЕФЕКТИВНОСТІ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ.....	75

Секція 2

ПРОФЕСІЙНА ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ: СУЧАСНІ ВИКЛИКИ

Бекірова Аділе. ОСНОВНІ ПОЛОЖЕННЯ КОНЦЕПЦІЇ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ СУБ'ЄКТНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ У СИСТЕМІ ВИЩОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ.....	78
Веренич Лариса. ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ ЯКОСТЕЙ МАЙБУТНЬОГО ФАХІВЦЯ.....	83
Врадій Катерина. ФОРМУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ НУШ.....	87
Голік Олександр. ПЕДАГОГІЧНЕ СПІЛКУВАННЯ В ПРОЦЕСІ МОВЛЕННЕВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....	91
Голуб Олена. ЗАСОБИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКЛАДАННЯ ІСТОРІЇ ПЕДАГОГІКИ.....	97
Гончарук Валентина. ФОРМУВАННЯ КУЛЬТУРОЛОГІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ У КОНТЕКСТІ ОСВІТНІХ ВИКЛИКІВ.....	103
Замелюк Марія. ІНТЕГРАЦІЙНІСТЬ У РІЗНОВІКОВІЙ ГРУПІ ЗАКЛАДУ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ: ПРОЄКТУВАННЯ І РЕАЛІЗАЦІЯ.....	108

Замелюк Марія. ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ПОШУКОВО-ДОСЛІДНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ СУЧАСНОГО ЗАКЛАДУ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ.....	110
Зубець Ольга, Лисенко Таміла. НАУКОВО-МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ВИКЛАДАННЯ БІОЛОГІЇ З УРАХУВАННЯМ РОЗВИТКУ ОСОБИСТОСТІ СУЧАСНИХ ШКОЛЯРІВ.....	116
Качерова Ольга. ОБРАЗОТВОРЧЕ МИСТЕЦТВО ЯК ЦІННІСНА НАЦІОНАЛЬНО-ПАТРІОТИЧНА ОРІЄНТАЦІЯ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ.....	119
Крамаренко Алла. МОДЕРНІЗАЦІЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ: ПРИРОДНИЧИЙ АСПЕКТ.....	123
Лимар Юлія. ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ ДО РЕАЛІЗАЦІЇ ПЕДАГОГІКИ ПАРТНЕРСТВА.....	129
Лісіна Лариса. ФОРМУВАННЯ УМІНЬ СТУДЕНТІВ РОЗВ'ЯЗУВАТИ ПЕДАГОГІЧНІ ЗАДАЧІ В УМОВАХ ДИФЕРЕНЦІЙОВАНОГО НАВЧАННЯ.....	134
Малихін Андрій. ПИТАННЯ РЕАЛІЗАЦІЇ ІДЕЙ ПРАКСЕОЛОГІЇ У ФАХОВІЙ ПІДГОТОВЦІ ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ.....	144
Малицька Олена. САМОРЕАЛІЗАЦІЯ ОСОБИСТОСТІ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ В ТВОРЧІЙ ДІЯЛЬНОСТІ.....	149
Монастирська Олена. ПРОФЕСІЙНИЙ РОЗВИТОК ТА СТАНОВЛЕННЯ ФАХІВЦЯ В КОНТЕКСТІ СУЧАСНИХ ВИКЛИКІВ ОСВІТИ.....	155
Павлик Олена, Кравцова Інна. ПІДГОТОВКА МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ МОВЛЕННЕВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ УЧНІВ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ.....	159
Петрончик Вікторія. ПРОСВІТНИЦЬКИЙ ТА ПРОВІДНИЦЬКИЙ ДИСКУРС У РЕФОРМУВАННІ ОСВІТИ.....	163

Степанюк Катерина. ПРОЄКТНА ДІЯЛЬНІСТЬ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ В ОНОВЛЕНОМУ ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ.....	170
Тимофєєва Ірина. ПРАКТИЧНИЙ АСПЕКТ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ ПІД ЧАС ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ «ЗАГАЛЬНІ ОСНОВИ ПЕДАГОГІКИ».....	175
Ярошук Лілія. ВИВЧЕННЯ ПАНСОФІЧНИХ ІДЕЙ Я. А. КОМЕНСЬКОГО В КУРСІ «ІСТОРІЯ ПЕДАГОГІКИ».....	180

Секція 3

ПСИХОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ

Вознюк Олена. ОСОБЛИВОСТІ КРЕАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ВЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ.....	187
Колпакчи Олена. ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНИЙ СУПРОВІД ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ЯК ОСНОВА ЗАСТОСУВАННЯ АРТ-ТЕРАПІЇ В ОСВІТІ.....	194
Кузнецова Тетяна. СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ СУЧАСНИХ СТУДЕНТІВ ЯК УМОВИ ФОРМУВАННЯ МАЙБУТНЬОГО ФАХІВЦЯ.....	197
Радіонова Марина. ОСОБИСТІСНЕ ЗРОСТАННЯ ЯК СКЛАДОВА ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ.....	201
Черезова Ірина. ПСИХОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ АДАПТАЦІЇ МОЛОДОГО ВЧИТЕЛЯ.....	206
Віктор Чумак, Юлія Клішко. ПСИХОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ГУМАНІСТИЧНОЇ СПРЯМОВАНОСТІ УПРАВЛІНСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПЕДАГОГА.....	210

Секція 4

РОЗВИТОК ОСОБИСТОСТІ МОЛОДШОГО ШКОЛЯРА НА ЕТАПІ СТВОРЕННЯ СТАНДАРТІВ НОВОГО ПОКОЛІННЯ

Головай Олеся. ЗНАЧЕННЯ РОДИННО-СІМЕЙНИХ ТРАДИЦІЙ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ У ВИХОВАННІ ПІДРОСТАЮЧОГО ПОКОЛІННЯ.....	215
Горецька Олена. ПОШУКОВО-ДОСЛІДНИЦЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ ЯК УМОВА ФОРМУВАННЯ ПІЗНАВАЛЬНОЇ АКТИВНОСТІ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ.....	218

Гринькова Надія. ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ФОРМУВАННЯ МОРАЛЬНОЇ КУЛЬТУРИ ШКОЛЯРІВ У НОВІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ШКОЛІ.....	224
Лесик Анжеліка. ОСОБЛИВОСТІ ЕСТЕТИКО-ЕКОЛОГІЧНОГО ВИХОВАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ.....	230
Малихіна Тетяна. УЯВЛЕННЯ БАТЬКІВ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ПРО ДИТЯЧЕ ЩАСТЯ.....	232
Найдьон Катерина. РОЗВИТОК ЕМОЦІЙНОГО ІНТЕЛЕКТУ УЧНІВ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ НА УРОКАХ ЛІТЕРАТУРНОГО ЧИТАННЯ.....	236
Панасюк Юлія. ВИХОВАННЯ В УЧНІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ ГУМАННОГО СТАВЛЕННЯ ДО ПРИРОДИ В УМОВАХ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ.....	241
Сердюк Наталія. ПСИХОЛОГІЧНІ ПРИЧИНИ ВИНИКНЕННЯ ШКІЛЬНИХ СТРАХІВ У ДІТЕЙ.....	245
Федорик Вікторія. РОЗВИТОК ПОЗИТИВНИХ ЯКОСТЕЙ ДИТИНИ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ ЯК ВАЖЛИВА СКЛАДОВА САМОВИХОВАННЯ.....	250
Чемоніна Лада. МУЛЬТИМЕДІА ЯК ЗАСІБ РОЗВИТКУ МОВЛЕННЯ СУЧАСНОГО УЧНЯ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ.....	254

Секція 5

ТВОРЧИЙ ПОТЕНЦІАЛ МИСТЕЦЬКОЇ ОСВІТИ

Бурназова Віра. АНАЛІЗ СТАНУ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ В ГАЛУЗІ МИСТЕЦЬКОЇ ОСВІТИ В БЕРДЯНСЬКОМУ ДЕРЖАВНОМУ ПЕДАГОГІЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ.....	260
Григор'єва Вікторія. КУЛЬТУРОЛОГІЧНИЙ ПІДХІД У ТЕОРІЇ ТА ПРАКТИЦІ НАВЧАННЯ ДІТЕЙ В УМОВАХ МИСТЕЦЬКИХ ПОЗАШКІЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ ОСВІТИ.....	265
Ємельянова Олена. ОСОБЛИВОСТІ СПІВПРАЦІ КОНЦЕРТМЕЙСТЕРА ТА ВИКЛАДАЧА КЛАСИЧНОГО ТАНЦЮ.....	269

Косенко Павло. УМОВИ ЗБЕРЕЖЕННЯ ПОЗИЦІЙ МУЗИЧНОГО НАВЧАННЯ В СИСТЕМІ ЗАГАЛЬНОЇ ОСВІТИ.....	274
Кривунь Наталя. ВПЛИВ ХОРЕОГРАФІЧНОЇ ШКОЛИ А. САРКІСЯНЦА НА РОЗВИТОК ТАНЦЮВАЛЬНОЇ САМОДІЯЛЬНОСТІ БЕРДЯНЩИНИ.....	277
Кубриш Наталія, Олешко Лідія. ПРОФЕСІЙНА ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ.....	282
Мартиненко Олена. ЗАСТОСУВАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ НАРОДНОЇ КАЗКИ В ХОРЕОГРАФІЧНІЙ РОБОТІ З МОЛОДШИМИ ШКОЛЯРАМИ.....	286
Павленко Руслан. ФОРМУВАННЯ ВЕРБАЛЬНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ СТУДЕНТІВ НА ПРИКЛАДІ ДИСЦИПЛІНИ «ТЕОРІЯ І МЕТОДИКА НАРОДНО-СЦЕНІЧНОГО ТАНЦЮ».....	292
Смаковський Юрій. РОЗВИТОК ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ «ХОРОВЕ ДИРИГУВАННЯ».....	297
Смолка Ольга. МУЗИЧНЕ ОФОРМЛЕННЯ УРОКУ КЛАСИЧНОГО ТАНЦЮ НА ПРИКЛАДІ ТВОРІВ УКРАЇНСЬКИХ КОМПОЗИТОРІВ.....	302
Тараненко Юлія. ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ АКТИВІЗАЦІЇ ТВОРЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ДІТЕЙ НА УРОКАХ СУЧАСНОГО ТАНЦЮ.....	306
Фурманова Тетяна. ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ МІЖПРЕДМЕТНОЇ ІНТЕГРАЦІЇ ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ «ТЕОРІЯ І МЕТОДИКА КЛАСИЧНОГО ТАНЦЮ».....	309
Федорова Олеся. ДОСВІД ВЕЛИКОБРИТАНІЇ У ВИКОРИСТАННІ ГРУПОВИХ ФОРМ НАВЧАННЯ ПРИ ВИВЧЕННІ ІНОЗЕМНИХ МОВ.....	314
Чайка Анжела, ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ЗМІСТУ КОРЕКЦІЙНО-РОЗВИВАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ В ІНКЛЮЗИВНОМУ КЛАСІ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ.....	320
Чупріна Олена, ЗАСТОСУВАННЯ МУЛЬТИМЕДІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НАВЧАННЯ В УМОВАХ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ.....	324

спеціальності 014 Середня освіта, предметна спеціалізація 014.13 Музичне мистецтво]. Мелітополь : Видавничий будинок Мелітопольської міської друкарні, 2018. 192 с.

5. Фрейд З. Неудовлетворённость культурой. Москва, 1991. Ч. 2 С. 285.

Ємельянова Олена,

ст. викладачка,

Бердянський державний

педагогічний університет

ОСОБЛИВОСТІ СПІВПРАЦІ КОНЦЕРТМЕЙСТЕРА ТА ВИКЛАДАЧА КЛАСИЧНОГО ТАНЦЮ

Дисципліна «Теорія і методика класичного танцю» є нормативною і входить до змісту професійної та практичної підготовки майбутніх учителів хореографії. Однією з основних вимог цієї дисципліни є цілеспрямоване музичне виховання майбутніх учителів хореографії. Саме музичне оформлення уроків класичного танцю, його різноманітність, високий художній рівень сприяє розвитку музикальності майбутнього хореографа і передбачає не лише образне відчуття музики, а й усвідомлене ставлення до закономірностей музичного мистецтва.

Проблему музичного оформлення уроку класичного танцю, особливості співтворчості концертмейстера та хореографа в різні часи розглядали Н. Базарова, Г. Безугла, А. Ваганова, І. Забута, В. Костровицька, Л. Цветкова, Р. Ярмолевич та інші.

Добір музичного матеріалу для уроку класичного танцю (пошук нотної літератури, його редагування, створення власних імпровізацій) та робота над ним є основною діяльністю концертмейстера. Концертмейстерська діяльність у хореографії – один із аспектів музично-виконавського мистецтва. Роль концертмейстера досить

важлива та різнобічна, проте цій специфіці надається недостатньо уваги як у спеціальній літературі, так і під час професійної підготовки спеціалістів у музичних навчальних закладах. Уперше ця проблема була порушена видатним педагогом-хореографом, балетмейстером А. Вагановою, яка визначила важливість підготовки професійних концертмейстерів для роботи на уроках класичного танцю [2].

Мета статті – обґрунтувати важливість співпраці концертмейстера та викладача класичного танцю для формування професійної майстерності майбутніх учителів хореографії.

Вивчаючи особливості роботи концертмейстера в балетному класі, Г. Безугла підкреслює, що завдання зіграти на занятті той чи інший відповідний за темпом, ритмом і характером фрагмент балетної або танцювальної музики на перший погляд не викликає труднощів, але виконання його пов'язане з низкою професійних виконавських завдань. По-перше, під час проведення класичного тренажу співвідношення музики й рухів чітко регламентується. По-друге, доцільно дотримуватися взаємодії музичного та хореографічного матеріалу (розвиток драматургії, фразування, використання затакту, специфічних ритмічних комбінацій та ін.).

Серед відомих спеціалістів-концертмейстерів балету (Г. Безугла, О. Новицька, Л. Ярмолевич та ін.) існують різні думки щодо надання пріоритету тому чи іншому методу хореографічного акомпанементу [1; 5; 6]. Перший метод має на меті добір та аналіз музичної літератури, другий – використання власних імпровізацій або імпровізацій на теми музичних творів композиторів-класиків. Автори зазначають, що використання музичної літератури як засобу оформлення уроку класичного танцю відбувається інакше, ніж музична імпровізація, бо під час створення навчальних комбінацій до екзерсису музичний твір слугує основою творчості хореографа, а іноді й домінує над нею. Метод роботи

з нотною літературою передбачає пристосування невеликих за обсягом музичних творів до відповідних вправ уроку класичного тренажу. Л. Ярмолович підкреслює, що цей метод, на відміну від імпровізаційного, вважається більш складним для спільної роботи концертмейстера і педагога [6]. Проте гра по нотах гарантує відсутність будь-яких помилок у голосоведінні, гармонізації та ін.

Аналіз літератури свідчить, що деякі автори навчальної літератури з класичного танцю (А. Ваганова, В. Костровицька) віддають перевагу саме методу музичної імпровізації. Вони вважають, що штучне з'єднання рухів із готовою музичною формою позбавляє педагога творчої свободи в побудові комбінацій, або йде врозріз із музичним твором і з його музичною мовою, поєднуючись із ним тільки темпом і метром. У книзі «Класичний танець» М. Тарасов наголошує на активному використанні музичної імпровізації, оскільки викладач-хореограф також імпровізує під час створення власних танцювальних комбінацій [4]. Разом з тим, слабким місцем імпровізаційного методу автор вважає те, що педагог не може передбачити випадкових помилок піаніста під час виконання музичного супроводу. М. Тарасов також не виключає метод оформлення уроку класичного танцю музичною літературою, яка, на його погляд, має увійти до практичних завдань як органічний елемент танцювального мистецтва. Однак, на його думку, під час добору музичних творів концертмейстеру необхідно проявляти почуття міри, художній смак та музикальну інтуїцію.

Для практичної впорядкованості нотного методу концертмейстеру слід провести широкий вдумливий відбір і скласти «нотну хрестоматію» для музичного оформлення уроків класичного танцю з численними прикладами, які належать до одного й того ж руху. Він повинен чітко знати завдання кожного року навчання студентів, урахувати рекомендації нотно-музичних посібників для хореографії,

дотримуватись індивідуально-творчого підходу щодо добору музичного оформлення уроків.

Прихильники нотного методу зазначають, що музичні приклади до одних і тих самих рухів повинні бути різними за характером мелодії, фактурою, ритмом і метром. Вони зауважують, що частотна повторюваність прикладу призводить до слухового механічного запам'ятовування, унаслідок чого усвідомлені рухи перетворюються на рефлекторні, тоді як різноманітність прикладів сприяє розвитку реакції на зміни характеру музики, яка застосовується до одних і тих самих рухів.

Досвід практикуючих педагогів-хореографів та музикантів-виконавців доводить, що органічне поєднання двох методів музичного акомпанементу дає максимально позитивний ефект у роботі концертмейстера. Метод імпровізаційності та метод роботи з музичною літературою не виключають один одного, вони мають вдосконалюватися та взаємодоповнюватися, створюючи найбільш сприятливі умови для засвоєння класичного танцю.

Аналіз літератури (Б. Забута, О. Новицька, Л. Ярмолович та ін.) свідчить, що під час добору музичного репертуару до занять класичним танцем для студентів-хореографів потрібно застосовувати класичну, сучасну та народну музику, яка має танцювальний характер [3; 6]. Твори повинні відрізнятися довершеністю та доступністю музичної мови, динамічністю та досконалістю форми, що передбачатиме поєднання музики і класичних рухів.

Під час роботи концертмейстера над музичним оформленням уроку класичного танцю доцільно дотримуватись таких навчально-методичних вимог: 1) добирати прості, доступні, але не одноманітні музичні мелодії; застосовувати абстрактні за характером музичні теми, які мають допомагати чіткому виконанню вправ і не відволікати

студентів на активізацію їхньої уваги; 2) використовувати музичні теми та їх інтонації відповідно до характеру вправи, особливостей чоловічої та жіночої виконавської техніки, індивідуальних здібностей студентів; 3) використовувати простий ритмічний малюнок (на початкових етапах) та поступово ускладнювати музичний супровід відносно етапу навчання; 4) використовувати самостійні музичні речення з 8 тактів або період квадратної побудови; 5) застосовувати різножанровий музичний репертуар (балетну, оперну, симфонічну та фортепіанну музику); 6) зберігати єдиний темпоритм, дотримуватися ритмічної стабільності та досягати емоційного розкриття образів виразним інтонуванням та яскравістю динаміки.

Робота з нотним матеріалом, добір музичних творів, розвиток виконавської майстерності – це не всі завдання, що стоять перед концертмейстером у ЗВО. При роботі зі студентами концертмейстер має вміти обґрунтовувати вибір музичних творів, вибирати доступні методи ознайомлення їх із засобами музичної виразності та підкреслювати важливість співвіднесення характеру музики і хореографічної вправи.

Досить корисним для концертмейстера є ознайомлення з роботою викладача класичного танцю. Він має не тільки спостерігати за ходом уроку, використовуючи для цього свій акомпанемент у запису, а й, якщо це можливо, попрацювати в ролі студента, який засвоює ази класичного танцю. Це допоможе концертмейстеру краще пізнати логіку хореографічної мови, перевірити точність та погодженість рухів з музикою, навчитись усвідомлено координувати музичну фразу з хореографічною.

Отже, у діяльності концертмейстера важливим є пошук і виконання музичного супроводу, який повинен спрямовувати майбутнього вчителя хореографії на усвідомлене сприйняття музичного твору, вміння слухати музичну фразу, розрізняти жанрову стилістику;

орієнтуватися в характері музики, ритмічному малюнку, динаміці, зіставляти агогічні відхилення з пластикою рухів. Саме співробітництво викладача і концертмейстера, їх взаєморозуміння і професіоналізм створюють плідні умови для успішної фахової підготовки студентів.

Список використаних джерел

1. Безуглая Г. Концертмейстер балета : Музыкальное сопровождение урока классического танца. СПб. : Речь, 2005. 215 с.
2. Ваганова А. Основы классического танца. Л. : Искусство, 1980. 180 с.
3. Забута Б. Музичне забезпечення хореографічних постановок. Рівне : Волинські обереги, 2011. 196 с.
4. Тарасов Н. Классический танец. М. : Искусство, 1981. 479 с.
5. Цветкова Л. Ю. Методика викладання класичного танцю : підруч. К. : Альтепрес, 2007. 324 с.
6. Яромлович Л. Принципы музыкального оформления уроков классического танцю. Л. : Музыка, 1986. 144 с.

Косенко Павло,

кандидат педагогічних наук, доцент,
Бердянський державний
педагогічний університет

УМОВИ ЗБЕРЕЖЕННЯ ПОЗИЦІЙ МУЗИЧНОГО НАВЧАННЯ У СИСТЕМІ ЗАГАЛЬНОЇ ОСВІТИ

Цілі музичної освіти, як і загальної освітньої системи в цілому, постійно модифікуються як відповідь на динаміку змін суспільного життя. Сьогодні, коли на порядку денному постали нові навчально-освітні орієнтири, коли парадигма масової молодіжної свідомості у сфері музичної культури багато в чому запозичується ззовні, коли змінились концептуальні устої виховання і професійної освіти молоді, коли з'явилися учбові заклади нового типу, – колишні, дотеперішні підходи